

Досвід ведення гібридних конфліктів

*анотований бібліографічний список
2021. – Вип. 28 (1–10 жовтня). – 18 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)*

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. Андріянова Н. М. Застосування воєнної сили для врегулювання сучасних воєнних конфліктів / Н. М. Андріянова, М. І. Шпура, В. А. Федорієнко // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 41-45. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)* Розглянуто особливості застосування воєнної сили під час врегулювання сучасних воєнних конфліктів в умовах гібридних загроз. Проаналізовано причини використання воєнної сили та міжнародні норми її використання. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233396>

2. Балюк В. Україна в політиці Канади у контексті російської агресії / Валентин Балюк // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 11-26. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42* Зазначено, що наявність незалежності суверенної України є передусім важливим чинником для європейської безпеки, чому сприяють сучасні канадсько-українські стосунки. Підраховано, що обидві держави підписали понад 50 документів, які регулюють їх взаємини. Розглянуто окремі з цих документів. Проаналізовано канадсько-українські стосунки від їх започаткування по 2018 рік включно. Виділено їх два етапи – до 2014 року і після агресії РФ проти України. Виокремлено ставлення Канади до російської агресії проти України протягом усіх років; наведено відповідні канадсько-українські документи, що аргументують це ставлення. Подано загальну оцінку російській агресії. На основі окремих документів висвітлено допомогу Україні щодо відбиття агресії, реакцію міжнародної спільноти на неї. Наголошено на підтримці

Канадою демократичних і ринкових реформ в Україні. Указано, що влада і канадське суспільство надали істотну підтримку Україні під час Помаранчевої революції та Революції гідності. Влада в Оттаві засудила агресію Росії проти України, приєднуючись до політики санкцій західних країн. Окрім підтримання справи продажу Україні летальної зброї, Оттава чітко висловила протипанексії Росією Криму та дестабілізації ситуації на Донбасі. Передусім Канада підтримує Україну дипломатичними заходами, а також у здійсненні економічних реформ, в посиленні системи державної безпеки. Текст: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/242>

3. **Близняк О. Позиції країн Вишеградської групи в політиці ЄС щодо України в умовах російсько-української війни** / Ольга Близняк // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 27-35. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42** Здійснено спробу дослідити позиції країн Вишеградської групи в політиці ЄС щодо України в умовах російсько-української війни. Зазначено, що російсько-українська війна створила принципово нову ситуацію не лише в Україні, а й у Європі. Доведено, що країни Вишеградської групи активізували діяльність націлену на те, щоб українське питання міцно закріпилося на порядку денному в європейських інституціях. З'ясовано внесок Польщі під час врегулювання російсько-української війни. Окреслено фактори, які впливали на зацікавлення Варшави українським питанням. Проаналізовано позицію Угорщини, Чехії та Словаччини щодо російсько-української війни. Доведено, що найбільш принципову позицію щодо подій в Україні висловлювала Польща. Обґрунтовано думку про те, що позиції Угорщини та Чехії є відверто проросійськими та прагматичними, а Словаччини – поміркованими та мінливими. Підсумовано, що війна на Сході України демонструє, що наразі серед країн Вишеградської групи немає чіткої і головної спільної позиції щодо України та її болючих проблем. Текст:

<https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/243/211>

4. **Звоздецька О. Протидія дезінформаційним впливам у національному просторі Республіки Польща** / Оксана Звоздецька // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 160-172. **Шифр зберігання в Бібліотеці** : *Бп15572-42 Досліджено неетичне використання інформаційного простору для маніпулятивного впливу на особистість і посилення такої діяльності під час виборчих кампаній. У цьому контексті наведено статистичні дані досліджень, які проводилися в Польщі та в ЄС щодо загроз маніпулювання та дезінформування в інформаційному просторі, результати опитування поляків про те, хто повинен боротися з явищем фальшивих новин, а також дані опитування з проблеми розрізнення факту від думки, некритичністю підходу до вмісту, опублікованого в Інтернеті. Наголошено, що як наслідок, у Польщі все більше засобів масової комунікації запускають послуги, що здійснюють перевірку фактів. Також в останні роки в Польщі спостерігається посилення реагування з боку державних структур на загрози дезінформації та маніпуляції: інтенсивна співпраця та координація діяльності ключових інститутів інформаційної безпеки держави.* Текст:

<https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/257>

5. **Кириченко С. О. Роль приватних військових компаній у воєнних конфліктах** / С. О. Кириченко // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. — Київ, 2021. — № 1 (71). — С. 12-17. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** *Розглянуто сутність приватних військових компаній, їх класифікацію за видами діяльності, роль у сучасних воєнних конфліктах, зокрема на території України.* Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233094>

6. **Литовченко Г. Д. Аналіз процесів управління інформаційним забезпеченням інформаційних систем у сфері управління оборонними ресурсами** / Г. Д. Литовченко // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. — Київ, 2021. — № 1 (71). —

С. 123-127. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71) Проаналізовано підхід Business Information Services Library (бібліотеки найкращих практик управління інформаційним забезпеченням) щодо його застосування для інформаційного забезпечення інформаційних систем стратегічного управління оборонними ресурсами в Україні.* Текст: <http://znp-cvvsd.nuou.org.ua/article/view/233949>

7. **Махмурова-Дишлюк О. П. Права і свободи людини та громадянина в умовах збройного конфлікту в Україні як об'єкт адміністративно-правового забезпечення / О. П. Махмурова-Дишлюк // Прав. позиція. — 2020. — № 4. — С. 34-36.** *Визначено, що міжнародне гуманітарне право не містить заборони на ведення війни, цю заборону містять інші норми міжнародного права. Міжнародне гуманітарне право застосовується лише в разі збройного конфлікту та створено державами саме для того, щоб накласти певні межі на насильство під час війни, обмежити страждання, захистити жертв війни. З'ясовано, що міжнародне гуманітарне право не забороняє застосовувати зброю задля виведення комбатантів зі строю шляхом вбивства, поранення чи нанесення важких психологічних травм у бою. Комбати будь-якої сторони конфлікту мають право безпосередньо брати участь у військових діях. Міжнародне гуманітарне право забороняє застосування військової сили щодо не комбатантів і цивільних осіб. Зроблено висновок, що права і свободи людини та громадянина в умовах збройних конфліктів в Україні як об'єкт адміністративно-правового забезпечення – це нематеріальні (життя, здоров'я, честь, гідність тощо) та матеріальні (харчування, житло, одяг, фінанси тощо) цінності, які, відповідно до наданої компетенції, в процесі надання адміністративних послуг і виконавчої діяльності надаються суб'єктами публічної адміністрації особам, що постраждали внаслідок збройного конфлікту.* Текст:

<http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/4/9.pdf>

8. **Мозер М. Аспект функції впливу мовної гри у політичному дискурсі** / Майя Мозер // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 173-179. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42 Проаналізовано комунікацію політичного дискурсу. Наголошено, що політики, не дотримуючись основних комунікативних законів, порушують принципи спілкування, встановлюючи власні нововведені правила мовної гри. Проаналізовано структурний логічний ланцюжок політичної комунікації: інтенція – стратегія – тактика – засоби реалізації. Розглянуто інтенцію мовної гри як точку активізації когнітивно-комунікативної діяльності для досягнення цілей у спроектованих стратегіях і тактиках політиків. Зазначено, що природа інтенції зумовлює застосування засобів реалізації лінгвопрагматичного потенціалу функцій мовного впливу: прохання, спонукання, наказ, переконання. Зосереджено увагу на застосуванні політиками мовних засобів для маніпулювання в політичному дискурсі. Текст: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/258>*

9. **Моцок В. Задля поширення демократії чи подолання кризи: політичний й ідеологічний вплив Польщі на Україну в умовах Української кризи** / Віталій Моцок // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 204-213. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42 Досліджено політичний та ідеологічний вплив Польщі на Україну в умовах Української кризи у контексті того, чи були зусилля Польщі спрямовані на поширення демократії, здебільшого з боку Європейського Союзу, чи на подолання кризи в Україні. Проаналізовано польський політичний та ідеологічний вплив на Україну під час розвитку Української кризи в 2013 - 2014 рр., яка відбувалася в умовах Євромайдану і Революції Гідності та в контексті зусиль ЄС із поширення демократії щодо України. Розглянуто сприяння Польщі у боротьбі з поширенням російського авторитаризму в умовах російсько-української гібридної війни 2014 - 2020 рр. Українську кризу і посткризовий*

процес висвітлено як значний мотивуючий фактор, який здійснює важливу роль у посиленні демократичних орієнтацій українського суспільства, а участь зовнішніх сил, передусім консолідованого Заходу, як його істотний чинник. Текст: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/262>

10. **Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях** : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 27 - 28 трав. 2021 р., (присвяч. 30-річчю незалежності України). — Маріуполь : Халіков Р. Р., 2021. — 279 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A815372** *Зі змісту : Аналіз закону про особливий статус Донбасу / А. В. Ісаєва, М. І. Зелінська. – С. 207-210.*

11. **Тарасюк А. В. Теоретико-правове підґрунтя інформаційної етики в системі забезпечення кібербезпеки** / А. В. Тарасюк // Прав. позиція. — 2020. — № 4. — С. 48-52. *Подано теоретико-правовий аналіз актуальних питань інформаційної етики як складової частини системи забезпечення кібербезпеки людини, суспільства й держави. Досліджено тенденції розвитку та використання інформаційно-телекомунікаційних технологій та кіберпростору. Доведено, що теорія інформаційної та кібернетичної безпеки об'єднує прикладні моменти різних наук для вивчення сутності, змісту, форм, засобів і методів її забезпечення, перетворюється на методологічну базу та початковий пункт подальших розробок окремих, спеціалізованих інформаційно-безпекових концепцій. Наголошено, що одним із найважливіших завдань інформаційної етики, спрямованим на сприяння гуманізації суспільства, є домагання того, щоби захист прав і свобод людини став головним пріоритетом у застосуванні інформаційних технологій і використанні кіберпростору. Указано, що важливість такого завдання підтверджується, зокрема, тим, що у положеннях Декларації прав людини Організації Об'єднаних Націй (ООН) принципи інформаційної етики знайшли своє відображення. Двоєдиною умовою виконання цього завдання є створення у глобальних інформаційних мережах якомога більшого легітимного контенту, а також забезпечення доступності інформації,*

відповідних технологій, кіберпростору для якнайширшого загалу.

Текст: <http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/4/12.pdf>

12. Федянович Д. Л. Рекомендації щодо протидії агентам впливу та рухам опору, які діють в інтересах держави – ініціатора гібридної агресії / Д. Л. Федянович, С. М. Возняк, В. І. Доброгурський // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 27-32. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)* Зазначено, що досвід України у протидії гібридній агресії показав, що держава-ініціатор гібридної агресії (Російська Федерація) використовує всі можливі інструменти та механізми для досягнення стратегічних цілей деструктивного впливу на відповідні сфери національної безпеки держави, проти якої вона здійснює агресію. Надано рекомендації щодо протидії агентам впливу та рухам опору, які діють в інтересах держави-агресора. Визначено основні сфери національної безпеки та об'єкти впливу, на які спрямована дія агентів впливу. Розкрито роль агентів впливу у дестабілізації суспільно-політичної обстановки. Запропоновано методи боротьби з агентами впливу, які доцільно застосовувати на прихованій фазі гібридної агресії. Наведено напрями удосконалення асиметричної протидії гібридним загрозам завдяки вирішенню проблемних питань протидії агентам впливу та рухами опору.

Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233211>

13. Чернадчук Т. О. До питання боротьби з кіберзлочинністю у сфері протидії загрозі інформаційній безпеці країни в умовах цифрової трансформації / Т. О. Чернадчук // Приват. та публіч. право. — 2021. — № 1. — С. 54-59. Обґрунтовано потребу в забезпеченні інформаційної безпеки, що зумовлено відповідними факторами. Узагальнено міжнародні та національні акти, що становлять правову основу боротьби з кіберзлочинами. Розкрито поняття «кіберзлочинність» на законодавчому та доктринальному рівнях, види кіберзлочинів, їх характерні особливості на противагу традиційним

злочинам, а також чинники поширення кіберзлочинності та організованої кіберзлочинності. Текст: http://pp-law.in.ua/archive/1_2021/11.pdf

14. **Яким'як С. В. Аналіз чинників, які впливають на виконання завдань Військово-Морськими Силами під час захисту економічної діяльності держави на морі в умовах гібридних дій противника / С. В. Яким'як, Є. А. Вдовицький // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 75-81. Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71) Проаналізовано зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на ефективність застосування Військово-Морських сил Збройних сил України (ВМС ЗС України) під час виконання завдань захисту економічної діяльності держави на морі в умовах гібридних дій Російської Федерації (РФ).** Текст: <http://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/233652>

15. **Duginets G. Hybrid war as a new form of interstate confrontation = Гібридна війна як нова форма міждержавного протистояння / Ganna Duginets, Tetiana Busarieva // Інтелект XXI. — 2021. — № 3. — С. 5-8.** Зазначено, що в умовах глобалізації та посилення взаємного впливу країн в світовому просторі, а також стрімкого розвитку інформаційних технологій міждержавні суперництво і протистояння можуть приймати принципово нові форми. У зв'язку з цим важливу роль набувають питання генезису феномена гібридних воєн та їх нова форма міждержавного протистояння. Констатовано, що «гібридна війна» стала журналістським кліше для позначення дій держав, що не вписуються в межі традиційної військово-силової парадигми, і це вкрай негативно позначається на перспективах нормативно-правового регулювання цього явища. Крім того, інформаційно-комунікаційна сфера в силу її динамізму є занадто складним об'єктом міжнародно-правового регулювання. Зауважено, що інформаційне протиборство завжди було невід'ємною частиною традиційного військово-силового протистояння держав, проте останніми роками супроводжуються безпрецедентним зростанням значущості

інформаційного компонента в міждержавних відносинах. Проаналізовано концепції гібридної війни з позицій міждисциплінарного підходу; доведено гіпотезу про те, що гібридна війна як закономірний результат глобалізації є не просто технологією міждержавної конфронтації, а окремою концепцією, яка на практиці є основою сучасного міждержавного протистояння Росії та США. Відзначено, що проблема гібридної війни є відносно новою, у зв'язку з чим виникає велика кількість тлумачень цієї дефініції, що ускладнює селекцію ефективних механізмів протидії гібридному агресору.
Текст: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021_3/3.pdf

Статті з періодичних видань

16. **Гал І. На Донбасі поранений український військовий: окупанти шість разів порушували режим тиші** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // *Fakty. ua* : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію у зоні операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі. Так, за даними штабу ООС, за добу 7 жовтня супротивник шість разів порушував режим припинення вогню — вогонь вівся, у тому числі, й із забороненого мінськими домовленостями озброєння. Бойовики обстрілювали позиції Збройних сил України (ЗСУ) біля Золотого-4 та Троїцького. Як повідомили у штабі ООС, «один військовослужбовець Об'єднаних сил отримав поранення. ... Його евакуювали до лікувального закладу. Стан здоров'я бійця — середньої тяжкості. Щоб змусити противника припинити вогневу активність, українські військовослужбовці відкривали вогонь, не застосовуючи заборонене мінськими домовленостями озброєння».* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386731-na-donbasse-ranen-ukrainskij-voennyj-okkupanty-shest-raz-narushali-rezhim-tishiny>

17. **Гришко Р. У вересні Україна втратила сімох захисників** / Руслан Гришко // *Газета по-українськи*. – 2021. – 7 жовт. (№ 40). — С. 4. *Йдеться про те, що протягом вересня російські найманці жодного дня не*

дотримувалися режиму повного припинення вогню, який самі й обіцяли з 27 липня 2020 року. Обстрілювали захисників України 222 рази. Загинули семеро українських військових, поранення отримали 34. Зазначено, що наймолодшому загиблому було 24 роки, найстаршому – 49. Найбільших втрат зазнала 57-ма мотопіхотна бригада – тут загинули троє. По одному військовому полягло у 74-му розвідувальному батальйоні, 503-му батальйоні морської піхоти, 54-ій механізованій і 25-ій повітряно-десантній бригадах.

Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_valentina-cepurnogo-vbili-na-drugij-den-pislya-demobilizaciyi/1054868

18. **Десантник Олексій Стрижак загинув під час артобстрілу поблизу Ясинуватої, фото** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 1 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про загибель десантника, уродженця міста Зеленодольськ Дніпропетровської області Олексія Стрижака з позивним «Бракон'єр», під час ворожого артилерійського обстрілу позицій ЗСУ біля села Кам'янка поблизу окупованої Ясинуватої Донецької області, 30 вересня. Захиснику України було 39. роки.*

Текст: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/2006/160807/>

19. **Євросоюз розглядає формування військової навчальної місії в Україні - ЗМІ** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 3 жовт.– Електрон. дані. *Йдеться про розгляд Європейським Союзом (ЄС) можливості створення європейської військової навчальної місії в Україні. Це відбувається на тлі загострення бойових дій на Донбасі, спровокованого активністю гібридних військ Росії. Як проінформувала "Україна молода", про це повідомило німецьке видання Welt am Sonntag із посиланням на документи EEAS (Європейської служби зовнішніх зв'язків). Документ Європейської служби зовнішніх зв'язків передбачає, що створення такої місії стане вираженням солідарності з Україною з урахуванням військової активності Росії біля українських кордонів і на окупованих територіях. За даними німецьких журналістів, на створенні військової місії наполягають Литва, Латвія, Естонія, а також Польща, Румунія і Словаччина. Крім того,*

таку позицію підтримують Швеція і Фінляндія. Крім варіанта створення військової місії, Євросоюз розглядає низку інших способів посилення військового потенціалу Збройних сил України. Серед них – розширення консультативної місії ЄС щодо реформи сектора громадянської безпеки України, яка існує з 2014 року.

Текст :

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/180/160840/>

20. **Кащенко Д. «За цю ротацію в бригаді десять загиблих. Війна триває»:** полковник Дмитро Кащенко після двох поранень повернувся на фронт [Електронний ресурс] / Дмитро Кащенко ; бесіду вела Віолетта Кіртока // Факту. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 жовт. — Електрон. дані. Наведено матеріали бесіди з командиром 58-ої бригади полковником Дмитром Кащенком, який у 2014 році був двічі поранений у Пісках під Донецьком і повернувся на фронт. Під час «прогулянки» на лінії вогню у зоні операції Об'єднаних сил (ООС), де наразі розташована його бригада, він розповів про моменти, коли сам був поранений, надавав допомогу потерпілому добровольцю, ухвалював рішення, хто поїде в Донецький аеропорт, який тоді був форпостом оборони; показав місця у межах видимості, про які згадував: село Водяне, колишню військову частину протиповітряної оборони, відому під назвою «Зеніт», новий термінал Донецького аеропорту, Авдіївський коксохім тощо. Головну увагу приділив нинішній ситуації у зоні ООС, наголосивши, що «війна триває. ... В бригаді за цю ротацію ...вже десять загиблих. Це все під час перемир'я... Сподіваюся, більше не буде. Кожен боєць безцінний. І важливо воювати так, щоб втрат не було». Текст: <https://society.fakty.ua/386653-za-etu-rotaciyu-v-brigade-desyat-pogibshih-vojna-prodolzhaetsya-polkovnik-dmitrij-kacshenko-posle-dvuh-ranenij-vernulsya-na-front>

21. **Княжич Д. Будапешт допомагає Москві знищити український транзит** / Дмитро Княжич // Газета по-українськи. – 2021. – 7 жовт. (№ 40). — С. 1, 17. Йдеться про те, що 1 жовтня російський Газпром зупинив транзит газу в Угорщину через Україну. Зробив це всупереч контракту на

рік – з 1 жовтня 2021-го до 30 вересня наступного року. Росіяни почали постачати газ в Угорщину через "Балканський потік" і трубопроводи Південно-Східної Європи. "Балканський потік" – це продовження "Турецького потоку". Тож газ в Угорщину постачатимуть через Болгарію та Сербію. Це начебто гарантує надійний транзит, кажуть у Газпромі.

Текст: https://gazeta.ua/articles/comments-newspaper/_budapesht-dopomagaye-moskvi-znischiti-ukrayinskij-tranzit/1054866

22. **Куш П. Хоч добре знали, за кого голосували : після участі у виборах сусідньої держави-агресора жителі окупованого Донбасу дуже розчаровані тим, що їх використали** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2021. – 6 жовт. (№ 193). — С. 3. *Йдеться про загострення на лінії зіткнення та ситуацію на окупованих територіях, де держава-агресор продовжує кампанію з роздачі російських паспортів та поширює різноманітну дезінформацію щодо України та її Збройних сил. Відзначено значне погіршення соціально-економічної ситуації в ОРДЛО, зокрема зазначено, що останнім часом значно зросли ціни на продукти харчування та необхідні товари. Крім того, жителів непідконтрольної Україні території окупанти примусили брати участь у виборах до Державної думи Російської Федерації (РФ), зокрема, напередодні виборів в бюджетних установах і організаціях працівникам активно оформляли чинні в РФ страхові номери індивідуального особистого рахунку нібито для соціальних виплат, а насправді використали це для проведення дистанційного голосування.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/hoch-dobre-znali-za-kogo-golosovali/>

23. **Куш П. Читанка у камуфляжі : художні й документальні книжки учасників АТО/ООС та волонтерів ставлять надійний заслін токсичній російській пропаганді** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2021. – 1 жовт. (№ 190). — С. 1, 3. *Йдеться про твори про українсько-російську війну, в яких ветерани бойових дій і волонтери об'єктивно та популярно розповідають про справжні події на Сході України, і таким чином спростовують міфи російської пропаганди. Зокрема зазначено, що в Києві*

з'явився новий літературний хаб і тематична бібліотека "Ветеранський намет", а в 2019 року простір "Ветеранський намет" на міжнародному книжковому фестивалі "Книжковий Арсенал" став лідером продажу. В 2021 році на розкладках "Ветеранського намету" презентували значну кількість жанрових новинок: крім мемуарів чи документальних творів з'явилися книжки гумору і сатири та твори для дітей про війну (казки, книжки-розмальовки, комікси тощо). Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/chitanka-u-kamuflyazhi/>

24. **Лугова Ю. Бойовики на Донбасі чотири рази порушили «тишу»: поранений український військовий** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що з початку доби 2 жовтня російсько-окупаційні війська чотири рази порушили режим припинення вогню на Донбасі. Як повідомив прес-центр операції Об'єднаних сил (ООС) у Facebook один із українських воїнів отримав осколкове бойове поранення середньої тяжкості та був транспортований у госпіталь. За інформацією Штабу ООС противник обстрілював українські позиції біля Новозванівки, Мар'їнки та Станиці Луганської.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386336-boeviki-na-donbasse-chetyre-raza-narushili-tishinu-ranenu-ukrainskij-voennyj>

25. **Лугова Ю. Медведчуку висунули ще одну підозру — в державній зradі і пособництві терористам** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що народному депутату України від фракції «Опозиційна платформа – За життя» («ОПЗЖ») Віктору Медведчуку повідомили про нову підозру. За інформацією прес-служби СБУ підозра стосується організації контрабанди вугілля з тимчасово непідконтрольних Україні територій Донецької та Луганської областей. За версією слідства, мова йде про дії, спрямовані на підрив енергетичної незалежності України. Так, після окупації частини Донбасу Росія вирішила зірвати плани України щодо закупівлі вугілля на світовому ринку (у тому числі в ПАР). Щоб реалізувати*

цей план В. Медведчук вступив у змову з українськими чиновниками, які створили штучні перешкоди для поставок вугілля з ПАР. Згодом за сприяння народного депутата були організовані незаконні схеми для поставок вугілля з окупованого Донбасу на державні підприємства України, до реалізації яких, згідно з оперативними даними, виявилися причетні й представники російської влади. Наведено низку документальних даних, оприлюднених СБУ, зокрема: покази свідків у справі, інфографіку під назвою «Узгодження дій щодо фінансування терористичних організацій», де висвітлено незаконні схеми, в яких фігурує В. Медведчук, а також аудіозаписи розмов В. Медведчука з кремлівським куратором терористів В. Сурковим тощо. Зазначено, що в Генеральній прокуратурі України заявили про намір вимагати для В. Медведчука арешту або застави в 1 млрд. гривень. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386786-medvedchuku-vydvinuli-ecshe-odno-podozrenie---v-gosizmene-i-posobnichestve-terroristam>

26. **Лугова Ю. На Донбасі поранений український воїн, окупанти тричі з початку доби порушували режим «тиші»** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що на Донбасі під час ворожого обстрілу позицій операції Об'єднаних сил (ООС) 5 жовтня був поранений український борець. Як повідомили в прес-центрі штабу ООС у Facebook, російські найманці тричі порушили режим припинення вогню з початку доби. За інформацією Штабу ООС ворожі збройні формування вели обстріли наших позицій біля Трьохізбенки, Новотошківського та Красногорівки.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386542-na-donbasse-ranen-ukrainskij-vojn-okkupanty-trizhdy-s-nachala-sutok-narushali-rezhim-tishiny>

27. **Малі альянси зміцнюють локальну і світову безпеку : паралельно серед пріоритетів нашої держави – продовження тісної співпраці із країнами НАТО** // Уряд. кур'єр. – 2021. – 7 жовт. (№ 194). — С. 2. *Подано тези виступу міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби на Варшавському безпековому форумі. Міністр окреслив пріоритетні*

напрямки зовнішньополітичної стратегії України, серед яких – європейська та євроатлантична інтеграція. Дмитро Кулеба висловив думку, що нині внаслідок агресивних дій Росії великим альянсам дедалі складніше підтримувати міжнародний мир і безпеку, тому великого значення набувають гнучкі регіональні формати та малі альянси, такі, як "Люблінський трикутник" із Польщею та Литвою, "Асоційоване тріо" з Грузією і Молдовою, "Квадрига" з Туреччиною. Посадовець відзначив, що російська окупація та мілітаризація Криму зруйнувала не лише територіальну цілісність України, а й усю безпекову ситуацію в Чорному морі, завдала удару по міжнародному правопорядку, створила перешкоди для торгівлі в Чорному морі. У цьому контексті міністр наголосив, що "тісніша співпраця України та країн НАТО, більша присутність НАТО в Чорноморському регіоні здатні відновити безпековий баланс", та рішуче відкинув принцип "не дратувати Росію", коли йдеться про політику НАТО у Чорному морі. Також Дмитро Кулеба подякував присутнім на заході міністрам закордонних справ Туреччини, Фінляндії та Польщі за активну участь їхніх країн у створенні Кримської платформи, спрямованої зокрема на подолання безпекових викликів мілітаризації тимчасово окупованого Росією українського півострова Крим.

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/mali-alyansi-zmicnyuyut-lokalnu-i-svitovu-bezpeku/>

28. **Необхідно засуджувати будь-які спроби легітимізувати анексію Криму** [Електронний ресурс] // *Голос України*. – 2021. – 6 жовт. (№ 190). — Електрон. дані. *Йдеться про спільну заяву щодо ситуації з правами людини в тимчасово окупованому Криму, яку від імені 40 держав виголосила перша заступниця міністра закордонних справ України Еміне Джапарова під час 48-ої сесії Ради Організації Об'єднаних Націй (ООН) з прав людини в Женеві. Зокрема, в документі вказано на грубі порушення Російською Федерацією (РФ) прав людини на тимчасово окупованому півострові та засуджено будь-яких спроби РФ легітимізувати анексію*

Криму. Крім того, Росії вкотре нагадали про необхідність дотримуватися прав людини, зокрема, негайно та повною мірою виконати наказ Міжнародного суду від 19 квітня 2017 року щодо поновлення діяльності Меджлісу кримськотатарського народу та припинення утисків кримських татар. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351950>

29. **Оборонний бюджет – перш за все** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 2 жовт. (№ 188). — Електрон. дані. *Йдеться про проведене у форматі відеоконференції засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань національної безпеки, оборони та розвідки, на якому вирішено підтримати законопроект № 6000 про Державний бюджет України на 2022 рік у частині фінансування потреб органів сектора безпеки і оборони держави. Ухвалено також рішення щодо необхідності технічного уточнення порівняльної таблиці до законопроекту № 3196-д про внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України" щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України (СБУ). У своєму дописі у Фейсбуці член Комітету, народний депутат від фракції "Голос" Сергій Рахманін закликав звернути увагу на прикордонні війська, зокрема на ділянках україно-російського й україно-білоруського рубежу, де є реальна загроза для безпеки України. Парламентарій відзначив, що "росіяни збираються створювати нові угруповання і розширювати вже існуючі на різних ділянках україно-російського кордону, а також з боку окупованого Криму та на території Білорусі", і саме через це, на його думку, державі слід звернути особливу увагу на збільшення фінансування Державної прикордонної служби України.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351833>

30. **Охрименко О. На Донбасі російські найманці поранили двох воїнів ЗСУ** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що за добу 1 жовтня на Донбасі зафіксовано 14 ворожих обстрілів по українських позиціях, внаслідок чого було поранено двох військовослужбовців Об'єднаних сил, які наразі знаходяться в госпіталі у задовільному стані. Як повідомив прес-центр*

операції Об'єднаних сил (ООС) армія України підтвердила, що заборони на вогонь у відповідь немає і змусила ворога припинити вогневу активність. Зазначено, що під ворожий мінометний обстріл потрапила вулиця в Авдіївці — пошкоджено житлові будинки і прилеглу територію. Також російські найманці обстрілювали українські позиції біля Новозванівки, Новоолександрівки, Лебединського, Луганського, Водяного, Новолуганського, Кримського; біля Первомайського та в районі селища Нью-Йорк було скинуто гранатометні постріли. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386311-na-donbasse-rossijskie-naemniki-ranili-dvuh-voinov-vsua>

31. Саейм Латвії готовий до активної роботи в рамках Кримської платформи [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2021. – 8 жовт. (№ 192). – Електрон. дані. *Йдеться про зустріч заступниці Голови Верховної Ради України (ВР України) Олени Кондратюк із Віце-спікеркою Саейму Латвійської Республіки Дагмарою Бейтнере-Ле Галла, яка перебувала з офіційним візитом в Україні. Олена Кондратюк відзначила посилення міжпарламентських зв'язків між державами та подякувала за те, що "Латвія на високому рівні представлена на заходах із вшанування пам'яті жертв трагедії Бабиного Яру". Сторони обговорили спільне історичне минуле двох народів і відновлення та збереження історичної пам'яті про злочини тоталітарних режимів, а також питання євроатлантичної інтеграції України та взаємодії в Парламентській асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) у межах формату Балтік+ та активізації співпраці України з ініціативою Трьох морів. Співрозмовниці домовилися скоординувати зусилля щодо проведення заходів Кримської платформи, зокрема, Латвія планує організувати велику міжнародну конференцію з питань окупації Криму як прикладу порушення міжнародного права. Олена Кондратюк закликала спільно реагувати на гібридні загрози, які стоять перед обома країнами та безпекою в усій Європі, зокрема, акцентувала увагу на необхідності спільно протистояти Північному потоку-2 як геополітичному проекту Російської Федерації (РФ)*

та застосувати "всі можливі санкції до обраних в окупованому Криму депутатів Держдуми РФ та організаторів незаконних виборів". Текст:
<http://www.golos.com.ua/article/352070>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
12 жовтня 2021 р.**